

Söyleşi / Halim Yazıcı - Nevzat Süer Sezgin

Nevzat Süer Sezgin - Merhaba sevgili Halim Yazıcı. Siz yıllar boyu Sezgin ailesinde vefa, dostluk, çalışkanlık, incelik gibi pek çok erdemi anlatan sıfatları temsil eden bir insan olarak hep var oldunuz. İyi ki varsınız. Bana göre bu erdemlerinizin yanında en belirgin ve değerli yanınız şairliğiniz. Uzun yıllardır şiirlerinizle direndik, çoğaldık. Okurlarımızın sizi daha iyi tanımaları için kısaca yaşam öykünüzü bize anlatabilir misiniz?

HalimYazıcı - Merhaba sevgili Nevzat abla. Karşımızda sanki şimdi Dinçer ağabey de var, ikinizle birlikte konuşuyoruz sabahın güzelim saatinde şimdi. O da göz kırpmıyor bize bir yandan her zamanki muzipliğiyle.

Yaşam öyküme gelince. Bergama, 1954 doğumluyum. Bergama'nın o güzelim Arnavut kaldırımlarında, at arabalarını peşinde, tahta kayıkların tepesinde, Zeus'un arka bahçesinde, Kibele'nin koynunda, incir ve erik ağaçlarını altında, yanında, dallarında geçti çocukluğum ve ilk aşklarım. Sonraları Üniversite yılları için İzmir macerası başladı. 1974-78 Yılları politik gerilimlerin en üst düzeyde yaşandığı yıllardı. Ölüm... Arkadaş ölümleri, yıkımlar, kıyımlar, Yılmazlar, Mahirler, çocukluluğun, gençliğin, acıların, güzelliklerin yaşandığı, kimin kim olduğu belli olmayan flu, isli puslu kuzu izinin kurt izine karıştığı yıllardı. Sıyrılıp geldi hayat işte bu güne. Her bir zaman damlası iz bırakarak kalbimizde ve gökyüzünde. Arada şiirler aşk, dergiler bayrak oldu elimizde.

N.S.S - İki ay önce 'Küçük Taşlar İklimi' isimli kitabınız biz okurlarla buluştu.İlk şiir kitabınız 1982 de 'O Güzel Narin Gelin' ismiyle okurla buluştu.Bildiğim kadarıyla son kitabınızla ilk kitabınız arasında 1984 de 'Cevahir kalbiyle Dolunay', 1989 da Aşk cazdır', 1997 de 'Beyaz Atların Yelesinde', 2005 de 'Aşikhava Sineması',2007 de 'Deliceler Aşkına', 2008 de 'İpek Tin' ve 2009 da 'Aşkhalim' isimli şiir kitaplarınız var.İlk kitabı elinize aldığınız günlerdeki duygularınızla yeni basılan son kitabınızı elinize aldığınızdaki duygular arasındaki farkları anlatabilir misiniz?

Halim Yazıcı - İnanın hiçbir fark yok. 1984'te, "O Güzel Narin Gelin" Ankara'da Türkiye Yazıları'ndan yayınlandığında, kitabı ilk kez elimize aldığımızda, gün gibi anımsıyorum. Şair dostum Tuğrul Keskin'le birlikte sevinçten Konak'tan Çamdibi'ne, Tuğrulların evine, elimizde kitap, yollarda şiir okuya okuya yürüdüğümüzü anımsıyorum.

O yıllarda, içtenlik, sevgi, dayanışma, samimiyet gibi insani duygularla kaplıydı etrafımız. Bu duyguları yoğunlukla yaşıyorduk, hala da yaşıyoruz. Tek farkla, bu duyguları artık tek taraflı yaşıyoruz. Vahşi kapitalizm, dört bir tarafımızı değil, beş bir tarafımızı kuşatmış durumda. Presliyor kalbimizi ve dostlukları.

Hırçnılıklar, kavga ve bencillik durumu, ego sınırlarını çoktan aşmış. Birileri, bir yerlerde olsunlar da nasıl olurlarla olsunlar, kimleri, nasıl ezerlerse ezsinler hiç umurlarında değil. İncelikler, kadirşinaslıklar ve nezaket sınırları çoktan unutulmuş.

Üstelik bunları yapanların, toplumcu ve devrimci söylemleri bayrak edinen bir avuç azınlığın olması çok üzücü.

N.S.S. - Kitaplarınızın isimleri beni daima çok çekti. Sizce bir şiir kitabının ismi seçilirken nelere özen göstermeli? Bir şiir kitabının okura ulaşması aşamasında başka neler önemli?

Halim Yazıcı - Her şeyin başında, içtenlik ve samimiyet geliyor. Yaşamınızla yaptıklarınızın örtüşmesi çok önemli. Masa başında atıp tutup, eylemde toz duman olmanız sizi ele veriyor. Şiirde de böyle. İçten olmayan şiir, şiir değildir. Kitap adlarında da aynı şey geçerli. Onlar sizin çocuğunuzdur. Seve koklaya koyarsınız adlarını,i bazen kendiliğinden kucağınıza düşer, süt

kokan ağzıyla. Bazen de ıkınıp sıkılırsınız doğurmak için adını. Hepsi hayata dair. Bir şiir adı da olabilir, benimkiler, çoğu kez içinde bir şiirin unuttuğum bir dizesi olup çıkar. Arkadaşlarıma danışırım. 2-3 arkadaşına, birbirlerinden haberi bile yoktur onların. Uyurum, yatarın üstüne, altına, rüyasını görürüm, sancılı bir süreçtir. Bazen bir dostum konuşurken, farkında olmadan benim bir dizemi konuşur, kitap adı olur çıkar sonra o da ortalık yerden.

Bir şiir kitabının okura ulaşması aşamasında, çalışma, içtenlik, içtenlik ve çalışma çok önemlidir. İç içe hepsi de. Bunun yanı sıra, dil taraması, dilin yanlışlardan özenle arındırılması çok önemli. Dize ve şiir yapısının resmi, şiirin resmi, fotoğrafı çok önemlidir.

Sonra hep üçüncü bir göz olmalı, hatta üçüncü gözler olmalı bir kitabın oluşumunda. Sizin dışınızda, hatta sizi hiç tanımayan, yüzünüzü bile görmediğiniz bir üçüncü göz olmalı şiir hayatınızda. Ve elbette acımasız olmalısınız şiirinize karşı. Size ihanet etmesine fırsat vermeyeceksiniz, öpüp koklayacaksınız, yanı başınızdan eksik etmeyeceksiniz, bir yastıkta kocamayı göz önüne alacaksınız. O da size iyi bakacaktır. Yaşayın ve görün. Harika bir duygu bu.

N.S.S. - Sizin için şiir nedir? Ne değildir? Bir söyleşinizde 'Şiir kendi arzının merkezinde bir masaldır' demişsiniz. Bunu biraz açar mısınız.

Halim Yazıcı - Ben, şiiri yeni yeni keşfetmeye başlayan bir yeni yetmeyim, şiirin kısa pantolonlu bayram çocuğu. Şiirin kendisi de öyle. O da, hayatın kısa pantolonlu bayram çocuğu. Sevinçle çocuk bahçelerinde, ellerinde hüznün, ellerinde sevinç, ellerinde kağıt helva, ellerinde yaşam ve ölüm sevinci aynı anda koşuşturur durur kaldırımlarda ve at arabalarının peşi sıra o da.

Şiirin tarifi yoktur. Yaşanası vardır, nefesi vardır, içine çekilesi, yudum yudum hücrelerinin damıtılması. Koluna girilesi, evlenilesi, kuma getirilesi, ayrılanası, sevişilesi vardır şiirin.

Bu yüzden dirhem dirhem kendi arzının merkezinde masaldır. Masaldır, çünkü sizin hem içinizde, hem dışınızdadır, usunuzun değil, düş gücünüzün yirmi bin fersah dibindedir kalp denizinizin. Onu oradan bulup çıkarmak, itinayla, inciltmeden, kırılacak kıymetli kıristaller gibi korumak ve çocuklara vermek şairin işidir.

N.S.S. - Şiirlerinizde AŞK çok önemli bir tema. 'Aşikhava Sineması', 'Âşkhalim' kitaplarınızın adı. Aşık Halim Yazıcı için AŞK nasıl bir duygu?

Halim Yazıcı - İyi bir duygu, iyilikle duyulması gereken bir duygu. Denizlerdeki bir duygu, ölümlerdekim bir duygu. Zor soru... Terliyorum... Dinçer ağabey olsaydı şimdi şöyle fısıldardı kulağıma. "Evladım, sen bildiğin yolda yürü, benim gibi yani... Aşk arkandan gelecektir parmak uçlarına basarak nasıl olsa usulca senin peşin sıra... Bizim anayasamız aşk, biliyorsun ne de olsa"...

Aslında ben de aynen öyle yaşıyorum sanırım. Çünkü, 1989'da yayınlanan 3.kitabımın adında da dediğim gibi "Aşk Cazdır"... Nasıl caz müziği, içten, kendiliğinden, tanımsız, plansız, kurgusuz, doğal, beklentisiz, art niyetsiz ise, aşk da öyle bende. Beyaz Atların Yelesi'nde, eğersiz, özengisiz, yularsız, yerlilerin çıplaklığıyla, içtenliğiyle uçup gidiyor hayat dediğimiz garip bilmece, takarak koluna aşkı da.

N.S.S. - Bazı şiirlerinizin bestelendiğini biliyoruz. Bu sizi nasıl etkiliyor.?

Halim Yazıcı - Güzel etkiliyor, iyi bir duygu. Hatta harika bir duygu diyebilirim. Karşınıza bir gün, beklemediğiniz herhangi bir yerde, adını bilmediğiniz bir kentte, adını bilmediğiniz bir gecede karşınıza çıkıyor ezgilerin büyüleyici tınısı. Hele bu tınılar arasında dizeler kulağınıza hiç de yabancı gelmiyorsa, hele kendi kaleminizden çıktığını bilme duygusu varsa, gece iyi geçecektir demek oluyor.

Müzisyenler Oğuz Öz, Taci Uslu, Ezginin Günlüğü – Hüsnü Arkan, Erhan Doğan, Haluk Çetin şiirlerimden besteler yaptı. Onların elleri, kalpleri, düşleriyle buluştu dizelerim. Oradan da

sokaktaki insanla, dinleyiciyle kucaklaştı. Yarın çocuklarım dinleyecek belki de, anımsayacaklar...

N.S.S - Pek çok şiir ödülünüz olduğunu biliyoruz. Bu ödüller neler ? Ödüllerin bir şair için önemi nedir? Günümüzde çok fazla edebiyat ödülü var. Bu ödül fazlalığı içinde ödüller ve jüriler hakkındaki yorumlarınız neler?

Halim Yazıcı - Evet... Ödüller... Benim aldığım ödüller, mütevazı şeyler. Ödüller konusunda da, hayatınızda diğer konularda olduğu gibi öncelikle içtenlik ve samimiyet gerekiyor. Ödüllerin şair için önemli, kendisini önemli, işe yarar hissetmesini sağlaması, verdiği emeğin kadirşinaslıkla takdir edilmesi belki de. Bazıları bu durumu öylesine önemsiyor ki, neredeyse hayat biçimi olmuş ödüllü/ödüksüz olmak. Bir garip ruh hali ne yazık ki, bu tuzağa hep düşüyorlar. Ödüllerin azlığını/fazlalığını dizginlemek ne yazık ki kimsenin elinde değil. Ancak, her konuda olduğu gibi saygınlık, öncelikle saygınlığı, tarafsızlığı ve seviyeyi korumak her şeyin önünde olmalıdır. Bu ruh hali, hem ödüllerin kimliği, hem de jürilerin sağlıklı duruşu için çok önemlidir.

N.S.S - Biliyorum ki örgütlenmeye çok değer ve emek veren bir edebiyat emekçisisiniz. Hangi edebiyat örgütlerine üyesiniz? Sizce günümüzdeki kültür ve sanat sorunları neler? Bu sorunların çözümünde edebiyat örgütleri neler yapmalı? Mevcut örgütler üstlerine düşeni yapabiliyorlar mı? Yapamıyorlarsa neden?

Halim Yazıcı - Evet, mesleğim gereği 1989/90'dan bu yana Yerel Yönetimlerde Kültür-Sanat alanında yöneticilik yapıyorum. Bu nedenle bir çok yerli/yabancı sanatçıyı yakından tanıma olanağı oldu. Hem kendimi çok şanslı hissediyorum, sevinçliyim hem de çok üzüntülü ve şaşkınım bazı sanatçıları yakından tanıdığım için. Bunu birazda anlatacağım. Uluslar arası Pen Yazarlar Derneği, Uluslar arası Aktivist Sanatçılar Birliği, Edebiyatçılar Derneği üyesiyim.

Edebiyat örgütlerini meydana getiren, onları oluşturanlar da sizin, benim gibi etten/kemikten insanlar. Zaafları, alınganlıkları, hırçınlıkları, kabalıkları, incelikleri (artık yok olan) olan insanlar onlar da.

Ne yazık ki, günümüz vahşi kapitalizmin boyunduruğunda, giderek azalan insan sevgisi, saygısı, içtenliği, inceliği ve samimiyeti bu örgütleri oluşturan arkadaşlarımıza da el atmış durumda. Söylemde, masa başında toplumcu gerçekçi lafları bayrak edinenler, eyleme geldiklerinde, birbirini sevmekten, saymaktan uzak, bencilliklerini ve "bir tek ben" olgularını bayrak edinerek, saldırganlıklarını ve hırçınlıklarını hiç çekinmeden sağa sola savurmaktalar.

Kadir bilirlilik denen bir olgu vardı eskiden. Edebiyat örgütlerinden önce, bu örgütleri oluşturan bizler, ürettiğimiz ürünlerin kaliteleri, niteliklerinin yanı sıra, önce iyi bir insan, saygılı ve sevgi dolu içten bir insan olabiliyor muyuz, ona bakmamız gerekiyor. Kendilerinin oldukları yerde her şeyin iyi ve doğru, kendilerinin olmadıkları yerde ise her şeyin kötü ve yanlış olduğunu düşünenler, temelde faşist bir ruh halinin yarattığı depresyonla çırpınıp duruyorlar ne yazık ki. Bir yazımda belirttiğim gibi, onlar aynalarına bakıp kavga etmeye devam etsinler, biz ise üretmeye ve insan sevgisini, dayanışmayı, hoşgörüyü kalbimizde yaşatmaya onlara rağmen sürdürüyoruz.

Tarih onları, ellerindeki aynalarıyla baş başa bıraktı onları, kendi kendileriyle daha rahat kavga etsinler diye.

N.S.S - Şiirin insanı iyiye, güzele, dirence, paylaşıma, yönelik dönüştürücü gücü malum.Sizce günümüzde şiir bu işlevini yerine getirebiliyor mu? Siz bir şair olarak şiirlerinizin toplumun her kesimine ulaşabilmesi için neler yapılmasını arzu ederdiniz?

Halim Yazıcı - Şiir, üretilen bir sanatsal ürün olarak, şairin kaleminden çıktıktan sonra, artık toplumundur. Dışındadır şairin, şiir orada burada dolaşır, sokaklarda, kentlerde, köylerde, ülkelerde, insanlarda, her yerdedir şiir. Şair, öncelikle kendisi için, yaşadığı ruh halini düzeltmek için, kendisinin ve nefes aldığı, ait olduğu toplumun nefesini düzeltmek için yazar.

Kime, nasıl, nerede ve ne zaman, hangi saniyede, hangi aşktan önce/sonra ulaşacak artık tamamen şairin dışındadır varlığı şiirin. Yıllar önce yazdığınız iki dize, binlerce kilometre uzaklıktaki dilini bilmediğiniz bir ülkede, dilini bilmediğiniz bir insanın elinde karşınıza çıkacaktır bir gün. İşte o zaman, tamam ben boşuna nefes almamışım, bu iki dize boşuna yazılmamış diyeceksiniz içinizden belki de haykırarak bunu dolaşacaksınız sokaklarında kalbinizin.

İstediğim tek şey, daha fazla çocuğun, gencin, yaşlının, insanın okuması, sergilere, sinemalara, şiirlere, romanlara, konserlere, danslara, tiyatrolara, öykülere gitmesi, gitmesi ve gitmesidir. Bunun için ise her sanatçı, öncelikle vermesini bilmesi lazım, kendinden, şiirinden, dansından, oyunundan, kaleminden, aşkıdan, şiirinin kan damlasından vermesini bilmesi gerekir.

Ancak o zaman büyür sanat, sanatçının ellerinde.

Yoksa Halim Yazıcı'nın yazdığı birkaç dizenin önemi yoktur.

N.S.S. - Yıllarınızı genel olarak sanatın yaygınlaşması, halkla bütünleşmesi için çeşitli belediyelerde kültür sanat işlerine emek vermekle geçirdiniz. Pek çok yerel ve uluslar arası etkinlikte imzanız ve sorumluluğunuz oldu. Ne kadar çok çaba harcadığının, ne kadar yorulduğunuzun canlı tanığıyım. Sırası gelmişken İzmir'e yaptığınız katkılar için tüm yüreğimle teşekkür ederim. Ancak sizce yapılanlar yeterli mi? Başka neler yapılabilir? daha yaygın ve kalıcı çalışmalar için yerel yönetimlere, sanatçılara ve sanat örgütlerine düşen görevler neler?

Halim Yazıcı - Öncelikle inceliğiniz ve kadirşinaslığınız için teşekkür ederim. Ben bir şey yapmadım. Sorumlu olduğum yetkililerim ve çalışma arkadaşlarımla bir takım oyunun oynadık yalnızca. Mesleğim olan Belediyecilik görevimi yerine getirirken, hiçbir ayırım yapmaksınız, tüm edebiyat/sanat örgütlerini kucaklayarak, hepsiyle de eşit mesafede ve çabada durarak görevimi yapmaya çalıştım. Kişiler üzerine hiç gitmedim, önemli olan sanat/edebiyat örgütleriydi benim için. Hiçbir zaman kendimi ve ürettiklerimi pazarlamadım bulunduğum konumu kullanarak. Etik ve sanatçı sorumluluğuma uygun değildir bu bencilce duruş çünkü. Sokaklarda, salonlarda kendini pazarlayan ve bunun için bütün insani ve toplumsal etik kuralları çiğneyerek, yalnızca kendisi ve kendisi gibi düşünen birkaç kişi için nefes almak çok yabancı bana.

Kısacası Edebiyatı edeple yapmak, onurla nefes almak bu dünyada olmazsa olmazımdır.

Gelelim sanatsal üretimlerin kalıcı olmasına. Bir örnek vermem gerekiyorsa, bakın, 10 yıldan bu yana bu yıl ilk kez İzmir'de 14 Şubat Dünya Öykü Günü kutlanmadı, 21 Mart Uluslar arası Dünya Şiir Günü de kutlanmadı yine ilk kez Konak Belediyesi ve katılımcı ortak edebiyat örgütlerince. Çok acı ve çok üzülmüyorum bu duruma. Öncelikle bu tüm kötü durumun muhasebesi, kişisel/toplumsal sorumluluklarına bakmak lazım, neden/sonuç ilişkisini iyice sorgulamak gerekir diye düşünüyorum.

N.S.S. - Sizin Caza olan düşkünlüğünüzü yakından biliyorum. İzmir Caz Derneğinin de onur üyelerindensiniz. Yaşamınızda caz neden bu kadar önemli? Şiirle müzik, resim, tiyatro v.b. sanat dallarının ilişkisi var mı? Varsa nasıl? Sanatlar arası ilişkiler şiiri ve edebiyatı nasıl etkiliyor?

Halim Yazıcı - 60'lı yılların ortalarında babam eve bir pikap ve bir plakla geldi. Unesco'nun desteklediği bir caz plağıydı bu. Çeşitli caz sanatçıların yer aldığı bu plakla benim müzik maceram başladı. İyi ki de öyle oldu. Nefes alıyorum plaklarımla. Yıllar önce Denizli Belediyesi'nde görev yaparken, Sevda Cenap And Müzik Vakfı ve Ankara Caz Derneği ile birlikte "Uluslar arası Caz Festivali"ni gerçekleştirirken, bir Anadolu kentini cazla, çoksesli müzikle tanıştırmaya onurunu yaşadım çalışma arkadaşlarımla birlikte. Sanatın bir bütün olduğunu, tüm sanat dallarının ancak birbirinden beslenirlerse gerçek sanata ulaşabileceğine inanandanım. İyi bir ressamın, iyi bir sinema izleyicisi, iyi bir tiyatrocunun iyi bir konser izleyicisi, iyi bir şairin iyi bir galeri izleyicisi, iyi bir müzisyenin iyi bir kitap okuyucusu olması gerektiğine inanıyorum.

Buradan hareketle, kısacası iyi bir sanatçının, diğer tüm sanat dallarından beslenen, izleyen, okuyan, yaşayan, nefes alan biri olmak durumundadır. Yoksa içi boş yamalı bir bohça gibi duvarda asılı durur üretilen bir ürün olarak ne varsa elde avuçta.

N.S.S. - Sizinle söyleşiyeye doyulmaz.Ama sayfalar sınırlı. Son olarak bize son kitabınız 'Küçük Taşlar İklimi'nden seçtiğiniz bir şiiri sunar mısınız?

Halim Yazıcı-

yenilen

I. kiraz çekirdeğinden

çocuktuk

patika kınından

uçurum sözü

ne dediyse gökyüzü

yüzüne ömrümün

her daim onu dedi

bilgesi devrimlerin II.

gülü yoktur

böylesi bir ölümün

vurulan her şiir

yeniden büyür

çünkü yenilen bir ölüm değildir.

N.S.S. - Tüm şiirlerinizin genç yaşlı herkese ulaşmasını dileyerek Kurşun kalem okurları adına teşekkür ediyorum.

Halim Yazıcı – İçtenliğinize, şiire ve sanata verdiğiniz emek adına ben de teşekkür ediyorum.

24.03.2011

180